
VÅGE TJENESTEN

Årsrapport 2021

Ældre@Sagen

Indhold

- 05** Endnu et år præget af corona
- 06** Vågerne sad hos 476 døende i 7.123 timer
- 10** Næsten 3 ud af 4 døende havde pårørende
- 11** Hvor bliver der våget?
- 13** Færre vågeforløb aflyses pga. dødsfald, inden våger når frem
- 14** Bud efter vågetjenesterne eller lang tids tavshed
- 16** Vågetjenester må sige nej til vågehenvendelser
- 21** Behov for udvidelse af vågetjenesten
- 22** 801 frivillige i vågetjenesten
- 24** Vågetjenesten i tal
- 25** Overblik over lokalafdelinger med vågetjeneste i hele Danmark
- 26** Overblik over Ældre Sagens vågetjenester i Danmark

Forord

Denne statusrapport giver et indblik i Ældre Sagens vågetjeneste i 2021. Rapporten er den sjette årlige undersøgelse af vågetjenesten.

Rapporten er baseret på besvarelser på spørgeskemaet, som blev sendt ud til aktivitetslederne for alle vågetjenesterne. 79 lokalafdelinger i Ældre Sagen drev i fællesskab 52 vågetjenester rundt om i Danmark pr 31/12 2021. 49 af vågetjenesterne svarede på det udsendte spørgeskema. Dette giver en svarprocent på 94%.

**I 2021 blev der i alt våget 7.123 timer
fordelt på 476 døende.**

Vi vil gerne sige mange tak til de mange aktivitetsledere af vågetjenesten, som har bidraget til denne rapport og til alle i Ældre Sagens vågetjenester for jeres store indsats for døende og deres pårørende.

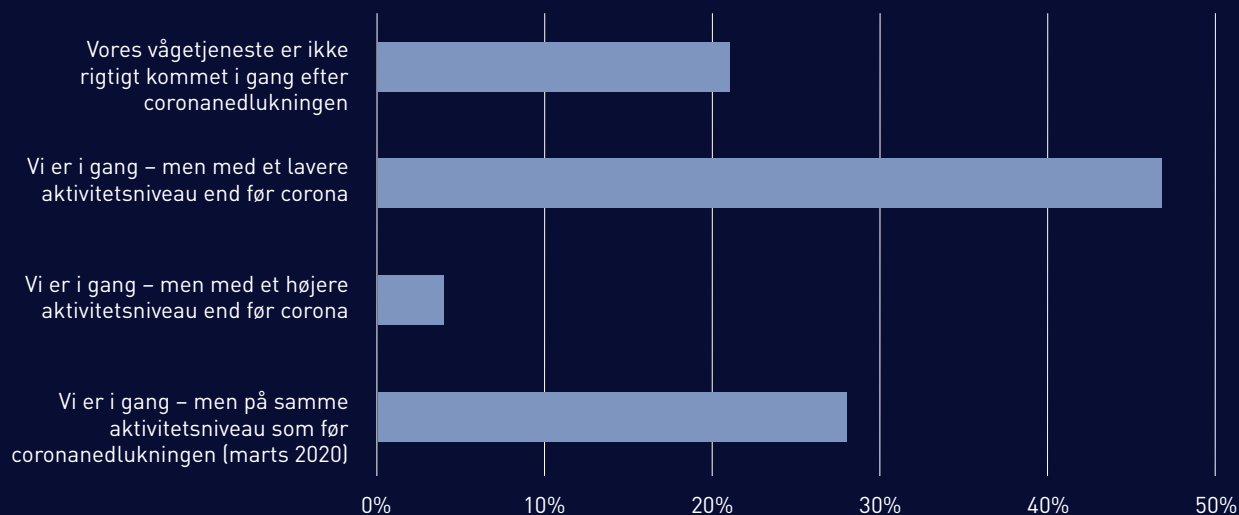

Endnu et år præget af corona

Ligesom i 2020 havde corona- og nedlukninger også indflydelse på alle Ældre Sagens vågetjenester i 2021.

Størstedelen af vågetjenesterne – 79% – er kommet i gang igen i 2021, men næsten halvdelen – 47% – oplevede ved årsskiftet et lavere aktivitetsniveau end før corona.

Figur 1 **Hvad er status for vågetjenesten i jeres lokalafdeling lige nu?**

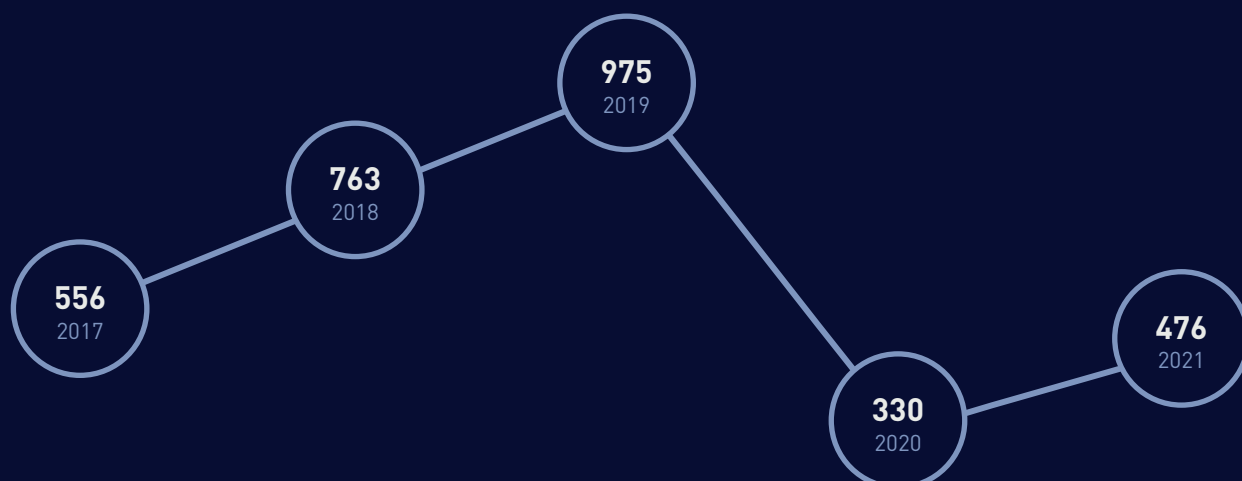
Status for vågetjeneste i december 2021. 47 vågetjenester har besvaret dette spørgsmål

Vågerne sad hos 476 døende i 7.123 timer

I 2021 blev der våget hos 476 døende i 7.123 timer.

Vågetjenesten vågede hos flere døende i 2021 end i 2020. Det er dog stadig markant færre døende end i 2019 - før corona. Således har corona også præget vågetjenesterne i 2021.

Figur 2 **Antal døende**

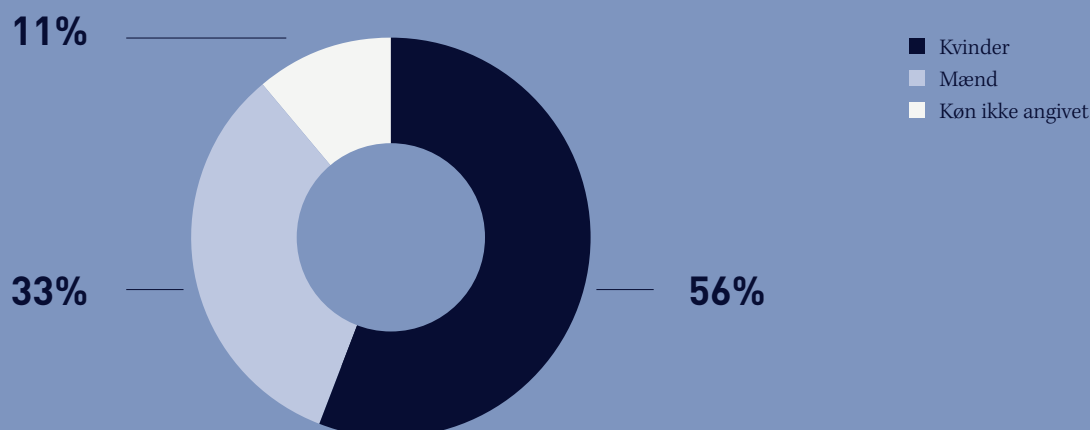

Da jeg kom om morgenen, sad der en herre, som havde våget hos min mand. Han tilbød at blive til min søn kom, og så vi sad vi der, sammen hos min mand. Det var så trygt at vide, at de var hos ham om natten, for ellers var der jo ikke nogen, som kunne have været hos ham hele tiden.

Mette, som fik hjælp af Ældre Sagens vågetjeneste

Ligesom de foregående år blev der våget ved flere kvinder end mænd i 2021.

Figur 3 **Fordeling af køn**

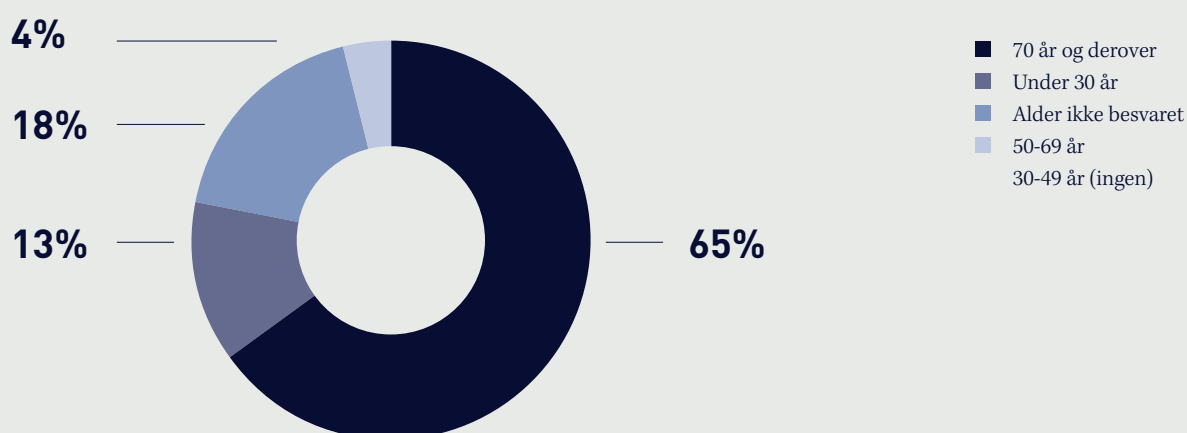

Næsten to ud af tre døende var 70 år eller derover, hvilket også var tilfældet i 2019 og 2020. Som noget nyt har Ældre Sagens vågere også siddet hos yngre døende under 30 år. Det var tilfældet i både 2020 og 2021.

Figur 4 **Fordeling af alder**

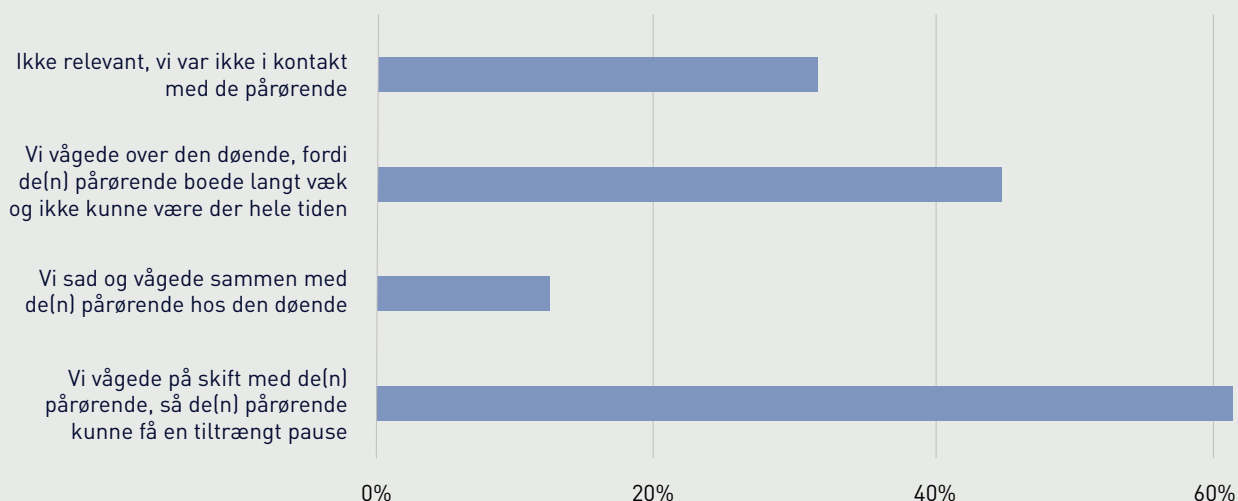
Næsten 3 ud af 4 døende havde pårørende

69% af de døende havde pårørende.

I næsten halvdelen af disse vågeforløb, havde vågerne kontakt til de pårørende. Vågerne oplevede, at de især støttede de pårørende ved, at de(n) pårørende kunne få en tiltrængt pause, fordi vågetjenesten var hos den døende fx om natten

(62%). Derudover oplevede 44%, at de støttede de pårørende ved at våge over den døende, fordi de(n) pårørende boede langt væk og ikke kunne være der hele tiden.

Figur 5 **Hvis I var i kontakt med de pårørende, på hvilken måde oplevede I, at I støttede dem?**

Da det har været muligt at angive flere svar, overstiger tallene 100%

Hvor bliver der våget?

I 2021 blev der våget på plejecentre/plejehjem i tre ud af fem vågeforløb.

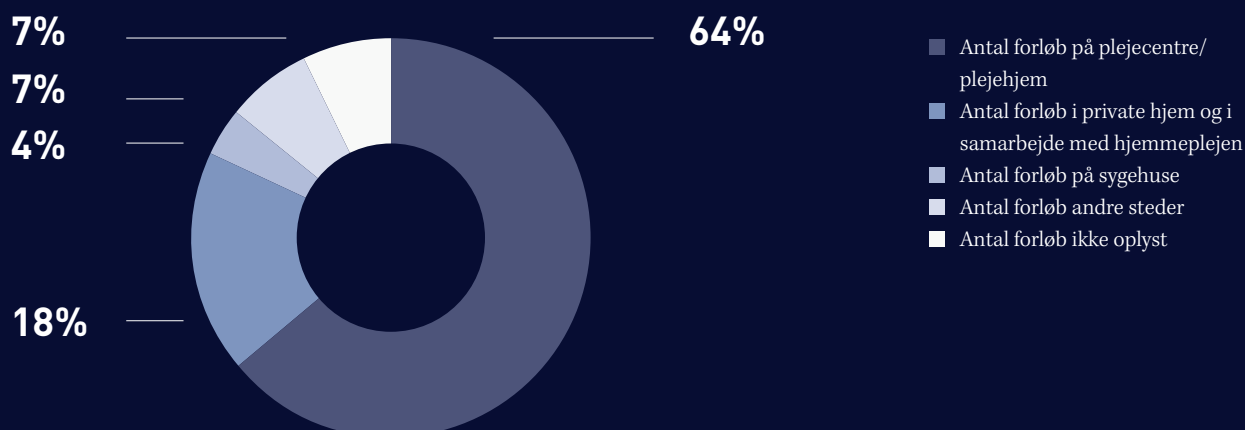
Dette er det samme billede som tidligere år. Godt hver fjerde forløb (18%) var i private hjem og i samarbejde med hjemmeplejen. Ældre Sagens vågetjenester har til sammenligning våget få gange (21 vågeforløb) på sygehuse og hospitaler.

38 ud af 49 vågetjenester tilbyder deres hjælp på plejehjem/plejecentre. Over halvdelen af de 38 vågetjenester er til stede på alle eller næsten alle plejecentre/plejehjem i deres lokalområde. Kun fire af de 49 vågetjenester (8%) er til stede på få eller næsten ingen plejecentre/plejehjem.

Næsten 70% af vågetjenesterne våger i private hjem i samarbejde med alle eller næsten alle enheder/teams i hjemmeplejen. Andelen af vågetjenester, der er til stede på det lokale sygehus/hospital, er til gengæld meget lavere. Lidt under hver tiende vågetjeneste er til stede på de lokale sygehuse/hospitaler.

Alle 49 vågetjenester har en række samarbejdspartnere lokalt, som bidrager til, at vågetjenestens tilbud kommer så bredt ud lokalt som muligt.

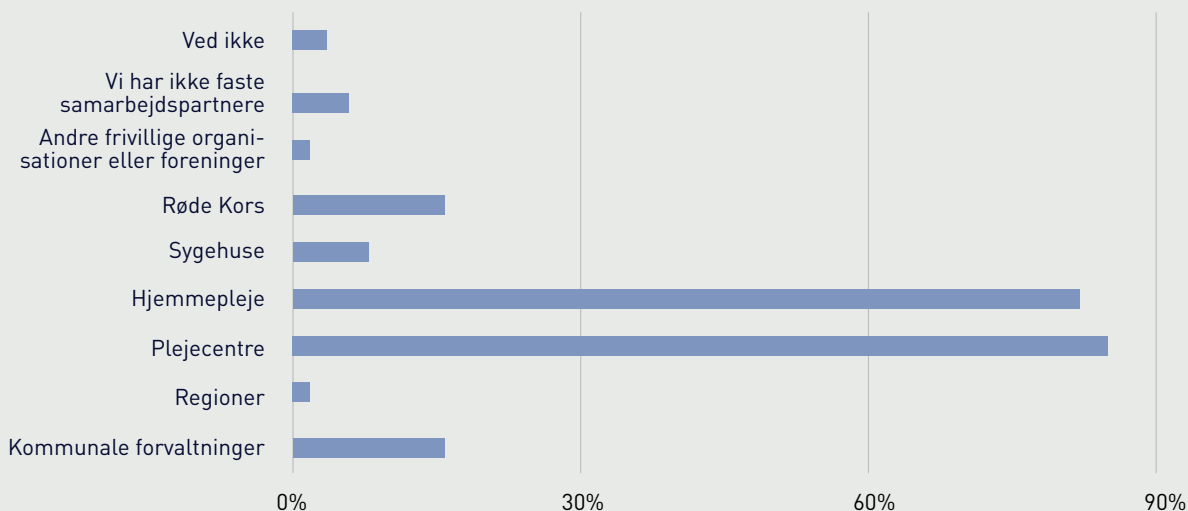
Figur 6 **Hvor har I våget i 2021?**

Det er især den lokale hjemmepleje og plejecentre, som vågetjenesterne samarbejder med. Otte af Ældre Sagens vågetjenester (16%) har et fast samarbejde med Røde Kors i deres lokalområde. Fire vågetjenester (8%) har en fast aftale med det lokale sygehus. Det drejer sig om vågetjenesterne i Frederikssund, Skibby, Slangerup og Jægerspris, København City, Nykøbing Falster-Sydfalster og Ærø.

Da langt de fleste danskere stadig dør på sygehus, er der også et stort behov for vågetjenesten der. Hvis nogle vågetjenester kunne tænke sig at udvide til det nærmeste sygehus/hospital, er I meget velkommen til at kontakte konsulenterne for vågetjenesten, som kan hjælpe med støtte og kan sætte jer i kontakt med de vågetjenester, som allerede har gode erfaringer med at tilbyde deres hjælp og støtte på sygehusene.

Figur 7 **Hvilke faste samarbejdspartnere har vågetjenesterne?**

Færre vågeforløb aflyses pga. dødsfald, inden våger når frem

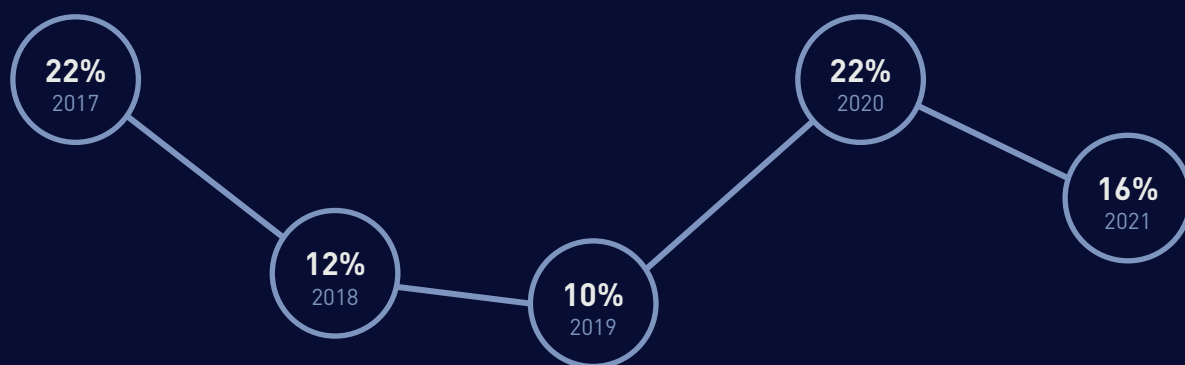
I 2021 oplevede 33 af Ældre Sagens vågetjenester at blive kontaktet for sent, således at vågeopgaven blev aflyst, inden den første vågevagt nåede at gå i gang. Det drejede sig om i alt 93 forløb. I langt størstedelen af tilfældene var årsagen, at personen døde, inden den første våger nåede frem. Otte vågetjenester oplevede en aflysning, fordi de pårørende selv tog over.

Ældre Sagens vågetjenester fik således i alt 570 henvendelser om vågeforløb i 2021, hvoraf 93 blev aflyst, hvilket svarer til 16%. Det er et fald fra 2020, hvor 22% af det samlede antal henvendelser, blev

aflyst før den første våger kom ud (91 ud af 421). Det relativt høje antal aflysninger i både 2020 og 2021 skal ses i lyset af corona-nedlukningen og den usikkerhed som herskede ift. om vågetjenesten kunne tage ud eller ej.

I Ældre Sagens vågetjenester arbejder vi fortsat på at nedbringe antallet af aflyste vågeforløb, bl.a. ved at have et tæt samarbejde med personalet på plejehjem, i hjemmeplejen og på hospitaler, så de husker vågetjenesten som en fast del af deres arbejdsgange, når der er en døende, som kan bruge hjælp fra vågerne.

Figur 8 Aflysning af vågeopgaver

Bud efter vågetjenesterne eller lang tids tavshed

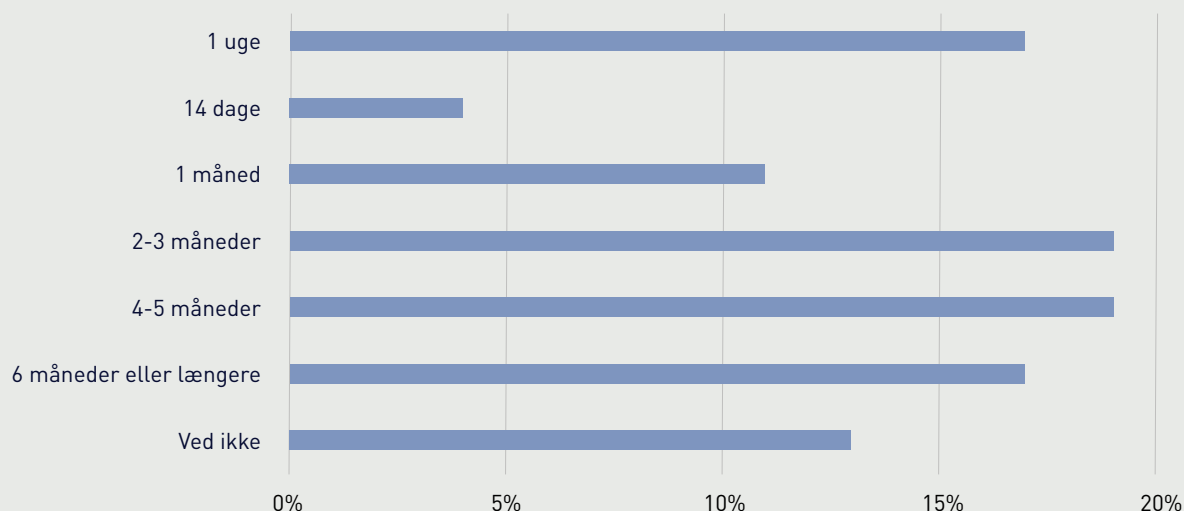
Der er stor spredning i, hvor lang tid der gik imellem, at vågetjenesterne blev kaldt ud sidste år.

Næsten en tredjedel af vågetjenesterne (15 vågetjenester) oplevede en kontinuerlig efterspørgsel og blev kaldt ud på ugentlig eller månedlig basis.

Det er positivt med hyppig efterspørgsel i et år, der har været præget af corona. Samtidig oplevede halvdelen af vågetjenesterne lange perioder

fra 2-5 måneder og helt op til 6 måneder eller længere, hvor de ikke blev kaldt ud. Det vidner om, at corona og nedlukning stadig i 2021 havde store konsekvenser for vågetjenesterne og for den hjælp, de kunne tilbyde døende og deres pårørende.

Figur 9 **Hvad er den længste periode, hvor I ikke har været kaldt ud det seneste år?**

Vågetjenester må sige nej til vågehenvendelser

Næsten halvdelen af vågetjenesterne (49%) oplevede, at de måtte sige nej til nogle af de henvendelser om vågeopgaver, som de fik i 2021.

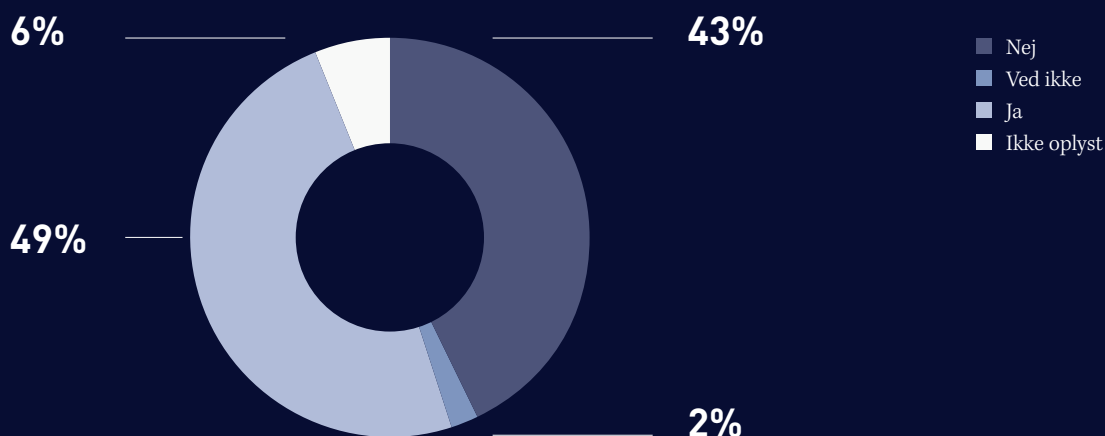
Det samme tal gjorde sig gældende i 2020, hvor 51% af vågetjenesterne måtte sige nej til nogle henvendelser.

Antallet af henvendelser, som vågetjenesterne har måtte sige nej til, har været svingende siden 2019. Fra 2019 til 2020 skete der en stigning på 66 henvendelser, som vågetjenesterne måtte sige nej til. Imidlertid skete der også en stigning i antallet

af vågetjenester, som måtte sige nej. Ligesom eftervirkningerne af corona-nedlukningen også har sat sit præg på 2021.

Fra 2020 til 2021 er der sket et fald i antallet af henvendelser som vågetjenesterne måtte sige nej til, men antallet af vågetjenester som henvendelserne er fordelt på, er fortsat det samme.

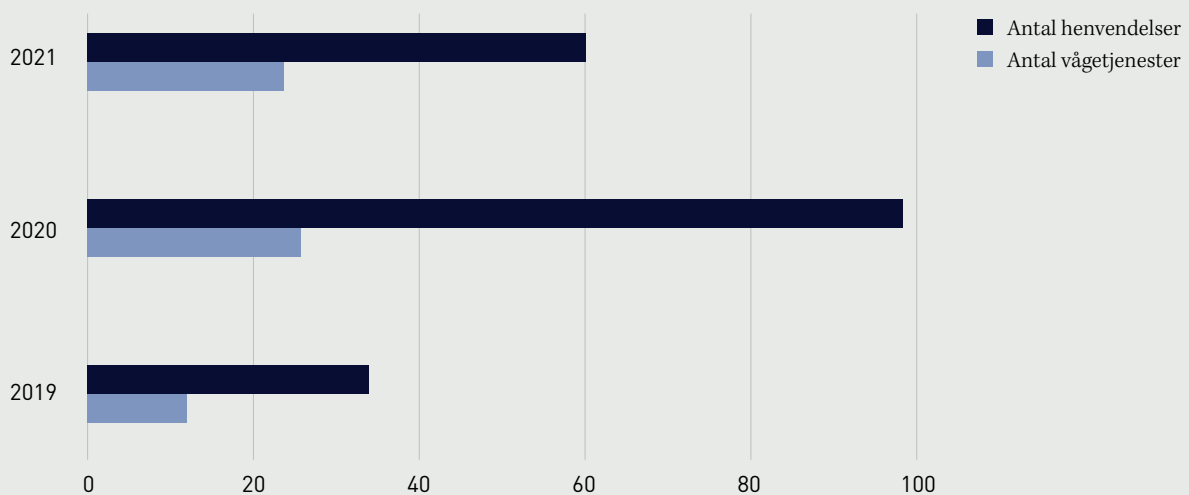
Figur 10 **Har I været nødt til at sige nej til vågeopgaver i 2021?**

Figur 11 **Antal henvendelser som vågetjenester har sagt nej til**

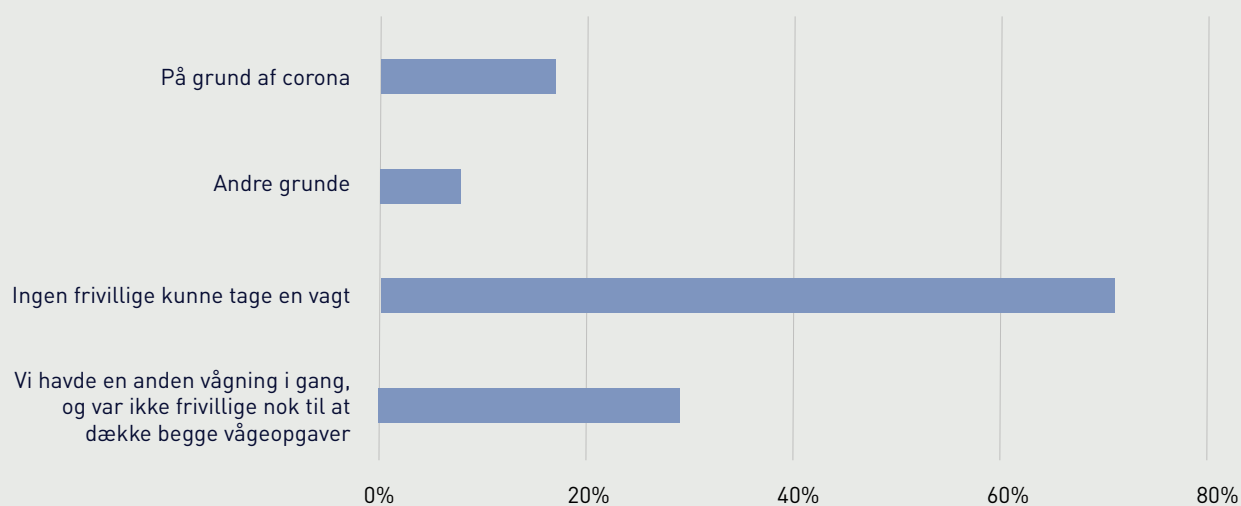

Vi var trygge, fordi vågerne passede så godt på min mor. De var omsorgsfulde og erfarne. Dét, at vi lige fik en hel nats søvn, gav energi til, at min kone og jeg kunne være hos min mor den sidste nat og morgen før hun døde.

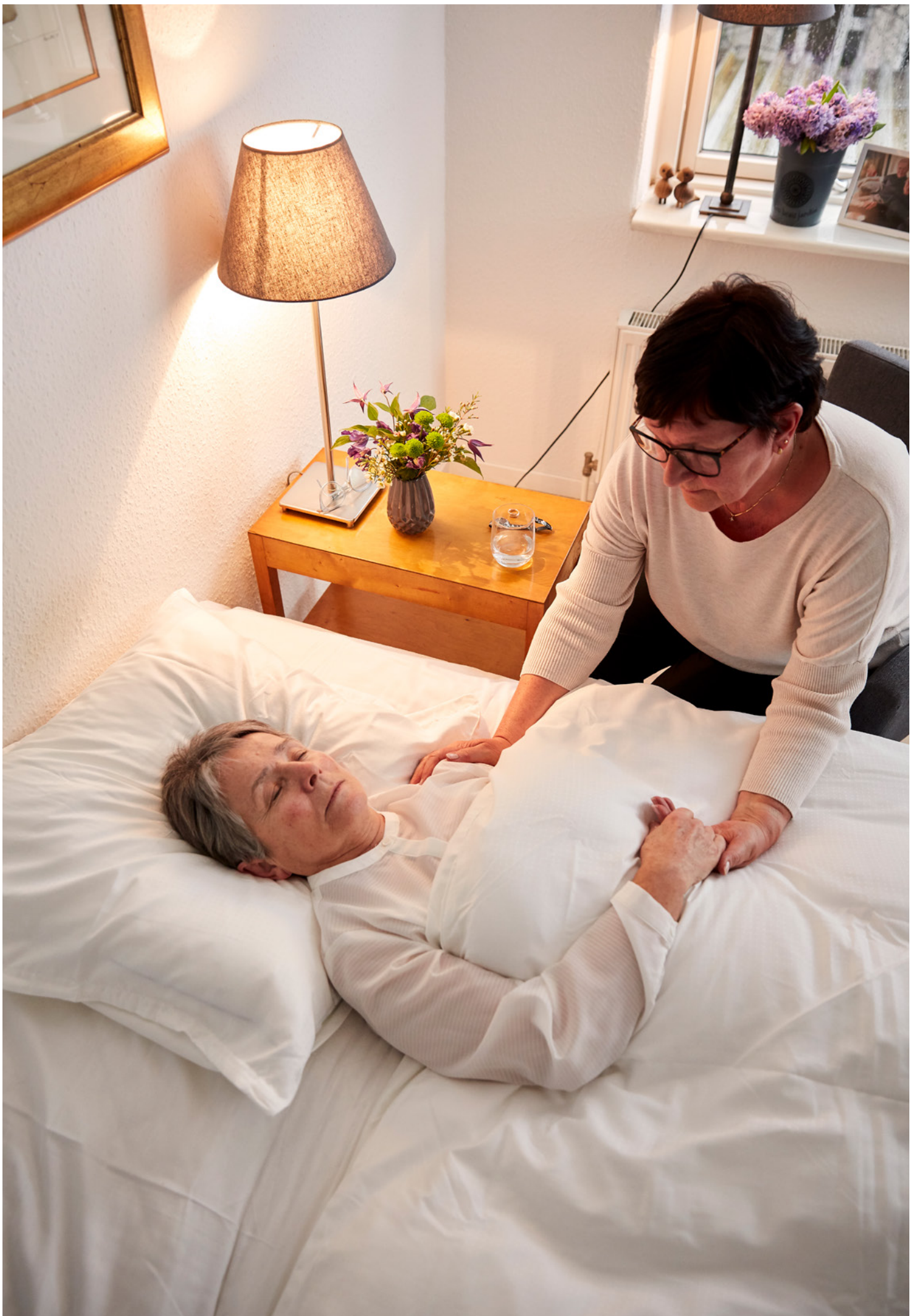
Kjeld, hvis mor fik hjælp af Ældre Sagens vågetjeneste

Den hyppigste årsag til, at de var nødt til at sige nej til en vågeopgave var ifølge aktivitetslederne, at ingen frivillige kunne tage en vagt (71%). Fire ud af 24 vågetjenester svarede specifikt, at coronanedlukning havde været en årsag.

Figur 12 **Hvad var årsagen til, at I var nødt til at sige nej til nogle henvendelser om vågeopgaver?**

Da det har været muligt at angive flere svar, overstiger tallene 100%

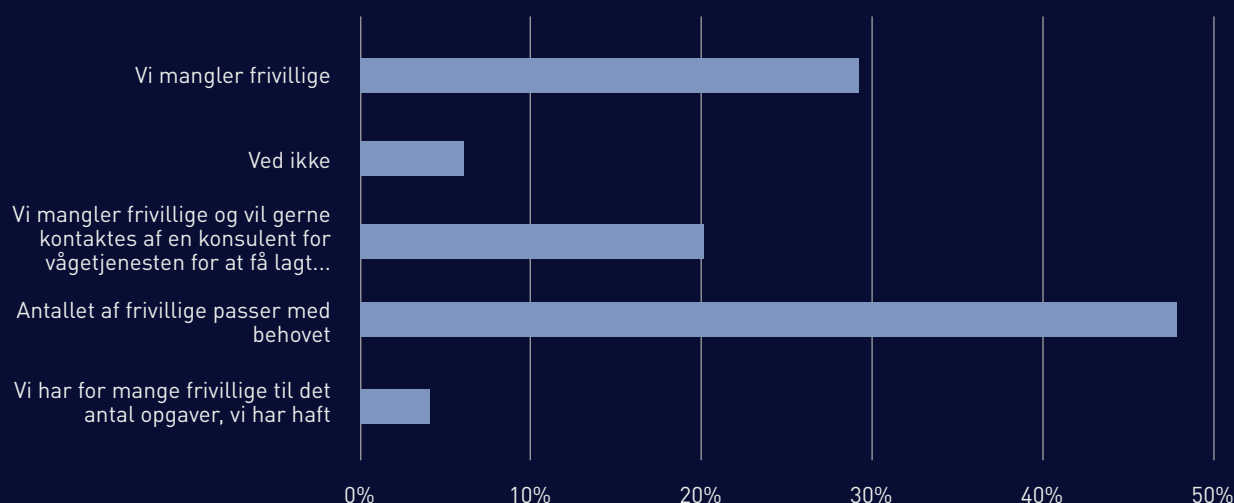
Når jeg kører hjem efter en vågeopgave, kan jeg ikke sove den første time. Jeg skal lige have det bearbejdet. Jeg lader det passere, og husker mig selv på ikke at tænke for meget over det. Samtidig har jeg det godt, fordi jeg har gjort noget for et andet menneske. Jeg synes ikke, der er nogen, der som skal ligge og dø alene.

Maria Louise, frivillig i vågetjenesten

Lidt over hver fjerde vågetjeneste (29%) oplever at de mangler frivillige, og op mod 20% flere efterspørger konsulenthjælp for at få lagt en plan for

rekruttering af frivillige. Vi er i færd med at kontakte de lokalafdelinger, som har efterspurgt hjælp fra sekretariatet

Figur 13 **Hvordan passer antallet af frivillige til efterspørgslen på hjælp fra vågetjenesten?**

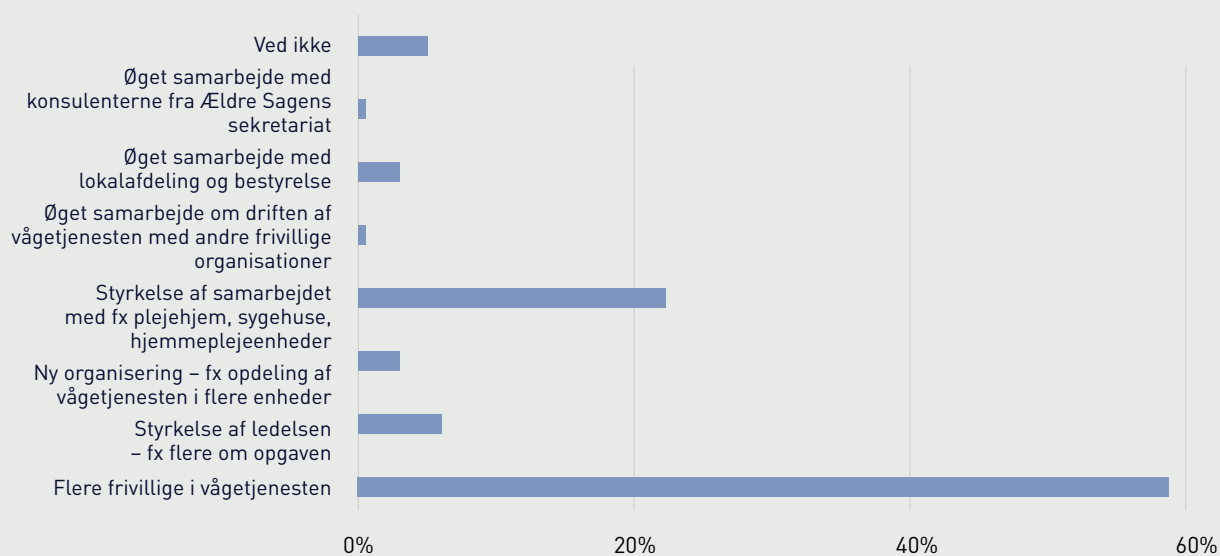

Behov for udvidelse af vågetjenesten

En tredjedel af Ældre Sagens vågetjenester ser et behov for at udvide vågetjenestens tilbud i lokalområdet, så flere døende og pårørende kan få hjælp og støtte fra de frivillige vågere.

Af de vågetjenester, som ser et behov for at udvide, er det især flere frivillige og et styrket samarbejde med plejehjem og hjemmepleje, som vil gøre dette muligt.

Figur 14 **Hvad skulle der til for at udvide vågetjenesten i jeres lokalområde?**

801 frivillige i vågetjenesten

I 2021 var der 801 frivillige fordelt på 52 vågetjenester.

Det er et lille fald på 20 frivillige siden 2020. Nedgangen kan hænge sammen med, at corona-nedlukning og manglende aktivitet i både 2020 og 2021 har fået frivillige til at stoppe. Set i lyset af de seneste år, er det imponerende, at det er lykkedes at fastholde så mange frivillige i vågetjenesten. Dette skyldes aktivitetsledernes store indsats.

Ældre Sagen havde i 2021 85 aktivitetsledere til at lede vågegrupper og vågeforløb i de 52 vågetjenester i 2021. Der er kommet fem nye aktivitetsledere til siden 2020, hvoraf nogle er i gang med at

starte en ny vågetjeneste. Mange vågetjenester har glæde af at være flere aktivitetsledere om at dele opgaverne og ansvaret.

Aktivitetslederne brugte i gennemsnit 8,5 timer om måneden på det frivillige arbejde i vågetjenesten. Det er en stigning siden 2019 og 2020, hvor gennemsnittet lå på henholdsvis 5 og 6 timer pr. måned.

Figur 15 **Antal frivillige og døende**

VI HAR ET SAMARBEJDE MED
VÅGETJENESTEN

Fordi ingen bør dø alene...

HVEM MÅ RINGE:

Plejepersonalet

RING TIL VÅGETJENESTEN:

Telefon: 21 36 47 49

HVORNÅR:

ge fra 10-18

Vågetjenesten i tal

+

+

+

+

+

Hver femte døende som får hjælp har slet ingen pårørende

63%

af vågeopgaverne foregik på plejecentre

85

Aktivitetsledere

716

Frivillige

47%

havde ved årsskiftet et lavere aktivitetsniveau end før corona

7.123

Antal vågede timer hos 476 døende

75%

af de døende havde pårørende

Overblik over lokalafdelinger med vågetjeneste i hele Danmark

Ud af Ældre Sagens 215 lokalafdelinger tilbød 79 lokalafdelinger vågetjeneste i 2021. Der er flere steder i landet, hvor lokalafdelingerne er gået

sammen om at tilbyde én samlet vågetjeneste, hvilket betyder, at Ældre Sagen havde 52 vågetjenester ved udgangen af 2021.

Overblik over Ældre Sagens vågetjenester i Danmark

DISTRIKT	VÅGETJENESTE	OPSTARTS ÅR	ANTAL FRIVILLIGE	ANTAL AKTIVITETSLEDERE
1	Frederikshavn-Læsø, Sæby og Skagen	2017	19	2
	Hobro, Hadsund, Mariager Fjord og Arden	2009	18	2
	Morsø**	2006	11	2
	Sallingsund	2019	14	1
	Nibe	2019	15	1
2	Skjern-Tarm	2013	6	2
	Skive-Spøttrup-Sundsøre	2016	8	1
3	Brædstrup	2013	14	1
	Gjern	2011	12	1
	Hinnerup	2018	5	1
	Horsens og Horsens Nord	2011	18	3
	Juelsminde	2019	15	2
	Kjellerup	2017	10	1
	Purhus, Randers og Assentoft	2012	12	2
	Rougsø-Sønderhald og Nørre Djurs*	2009	8	1
	Samsø	2010	13	2
	Silkeborg	2021	9	2
	Them	2013	8	1
	Tørring-Uldum	2015	17	1
	Hedensted	2018	12	1
4	Brørup, Rødding, Holsted og Vejen	2013	32	2
	Kolding	2017	14	1 (+1 hjælper)
	Ølgod	2018	3	1

* Indgår ikke i rapporten

** Har ikke kunne besvare alle spørgsmål, og indgår derfor ikke i hele rapporten.

DISTRIKT	VÅGETJENESTE	OPSTARTS ÅR	ANTAL FRIVILLIGE	ANTAL AKTIVITETSLEDERE
5	Gråsten og Broager	2011	6	1
6	Højfyn	2010	11	1
	Langeland	2010	16	1
	Langeskov-Munkebo + (Kerteminde)	2021	9	2
	Middelfart	2016	25	3
	Nordfyn*	2012	23	1
	Nyborg-Ullerlev	2014	10	1
	Odense	2012	15	1
	Ærø	2005	15	3
	Ørbæk	2012	6	1
7	Møn-Bogø, Præstø og Vordingborg	2016	25	5
	Nykøbing Falster-Sydfalster	2014	27	1
	Stubbekøbing og Nørre Alslev	2016	7	2
	Sakskøbing og Nysted	2016	7	1
8	Nykøbing-Rørvig*	2015	6	1
	Tornved-Svinninge	2019	15	2
	Ramsø	2017	8	1
	Solrød	2015	7	1
9	Allerød	2012	12	2
	Farum og Værløse	2016	21	2
	Fredensborg	2014	15	1
	Helsingør	2014	16	1
	Skibby, Jægerspris, Frederikssund og Slangerup	2015	21	1 (+ 3 telefonpassere)
	Albertslund	2014	17	1 (+ 1 vikar)
10	Brøndby	2017	11	1
	Frederiksberg	2018	14	2
	Høje Taastrup	2015	10	1
	København City, Amager2300, Østerbro, Valby og Brønshøj-Vanløse.	2013	35	2
	Tårnby og Dragør	2017	13	2
Samlet: 801			716	85

* Indgår ikke i rapporten

** Har ikke kunne besvare alle spørgsmål, og indgår derfor ikke i hele rapporten.

Tak til vågetjenestens aktivitetsledere, som har bidraget til denne årsrapport

Rapporten er baseret på et spørgeskema, som blev sendt ud til aktivitetslederne i Ældre Sagens vågetjenester. 79 lokalafdelinger drev i fællesskab 52 vågetjenester i Danmark pr 31/12 2020. 50 af dem svarede på spørgeskemaet, det giver en svarprocent på 96%.

Vi vil gerne sige mange tak til de mange aktivitetsledere af vågetjenesten, som har bidraget til denne rapport. Også tak til alle i Ældre Sagens vågetjenester for jeres store indsats for døende og deres pårørende.